

Eindelijk is er een
Curvy Barbie op de markt,
 maar intussen zijn veel
 vrouwen perfecte popjes.

tekst MAARTJE LATERVEER

foto KOEN HAUSER EN YOKAW PAT /

MET DANK AAN BAS KOSTERS

VROUWEN WORDEN STEEDS PERFECTER, merkte een vriendin laatst op. Ze was 's ochtends naar het zwembad geweest om een paar baantjes te trekken en had zich niet alleen verbaasd over hoeveel andere vrouwen op datzelfde idee waren gekomen, maar ook over hoe mooi ze waren. Ze waren allemaal blond en hadden perfecte lichamen, vlekkeloos, gebruind en afgetraind. Het was geen klacht (ze heeft niks te klagen), meer een observatie. Een verbaasde observatie.

Ik deelde haar waarneming. En haar verbazing. En ik dacht aan Curvy Barbie, de eerste barbiepop met rondingen die Mattel onlangs op de markt bracht om recht te doen aan de wereld die meisjes om zich heen zien. Nogal ironisch, dacht ik. Mattel heeft jarenlang alle kritiek in de wind geslagen over Barbie, die met haar onrealistische lichaamsverhoudingen een onbereikbaar schoonheidsideaal creëerde. Nu komen ze eindelijk met Curvy Barbie (naar een Nederlandse benaming wordt nog gezocht) en gaan de meisjes ondertussen steeds meer op barbies lijken. Oldskool barbie dan.

Allemaal barbies

Het is deze Barbie die de komende maanden in het Musée des Arts Décoratifs in Parijs onderwerp is van een 1.500 vierkante meter tellende expositie. Volgens de aankondiging is het doel tweeledig: het moet een walhalla zijn voor kinderen en daarnaast een historisch en sociologisch perspectief bieden op het fenomeen barbie. Een psychologisch perspectief wordt gevoeglijk achterwege gelaten, terwijl dat misschien wel het interessantst is. Want natuurlijk staat barbie voor onbereikbare perfectie. Als ze een vrouw van vlees en bloed was, zou ze een bmi hebben van amper 16 en waarschijnlijk niet menstrueren. Niet eten ook. De Slumber Party Barbie uit 1965 werd geleverd met haar magische dieet: een weegschaal die standaard op 55 kilo stond en een boek getiteld: *How To Loose Weight*, met een doodeenvoudige tip: *'Don't eat.'* Meisjes uit de jaren tachtig namen dat niet serieus – ik althans niet.

Ik kon uren zoet zijn met barbie, gaf haar een podium en een roze Cadillac waarmee ze naar haar coole appartement kon rijden om haar onafhankelijke leven te leiden, met Ken →

en de wereld aan haar voeten. Maar ik wist ook dat ze een pop was en dat die taille en benen wel eng dun waren. Hetzelfde denk ik nu eerlijk gezegd als ik naar sommige modellen of vrouwen in de media kijk. Het onbereikbare schoonheidsideaal lijkt tot norm verheven, perfectie die haalbaar is dankzij de maakbaarheidsindustrie.

Open een willekeurige Instagrampagina en de onmogelijk dunne ledematen zijn overal. Websites van mannenbladen als *Esquire* en *FHM* hebben de hotste selfies alvast geselecteerd op het schoonheidsideaal: tieten, kont, en een wespentaille. Volgens de huidige westerse normen heeft de ideale vrouw een lichaam met de afmetingen 90-60-90. Je moet er al je boterhammen voor laten staan, maar hé, je krijgt er miljoenen volgers voor terug. Van mannen, maar ook van meisjes en vrouwen die net als jij willen zijn. Ze worden immers doodgeslagen met dit soort beelden, niet alleen op Instagram, maar via alle media: in bladen, op tv en in films, in videoclips, op billboards. Waar een reclame of film ook over gaat, de kans is groot dat er een vrouw in lingerie of bikini in zit, met ultralange benen, een gebruinde, vlekkeloze huid, perfect ronde borsten en billen als kadetjes. Vrouwenbladen doen er hard aan mee want vertellen je hoe je zo kunt worden – en blijven, dat vooral. Welke sport je het beste kunt doen, wat je wel en vooral níét moet eten. Wanneer je het beste met botox kunt beginnen (rond je 35ste, maar niet vaker dan eens per jaar) en hoe je je huid intussen strak houdt. Wanneer je je knieën moet liften en je begint met je oorlellen *in shape* houden, want wist je dat die ook gaan hangen? O, en vergeet je doos niet te trimmen en liefst ook te verjongen. De nieuwste trend in de plastische chirurgie: de barbiekut. Het is een dagtaak om vrouw te zijn.

Je kunt het ook niet doen natuurlijk. Ik ken zat vrouwen die lak hebben aan alle voorschriften. Het gaat me ook niet om die vrouwen – ik ben blij voor hen dat ze zich niet gek laten maken door gefotoshopte beelden en hun geld liever in een reis stoppen dan in een facelift. Het gaat me om alle

‘Ik hou van mijn lijf, maar de liefde is niet onvoorwaardelijk’

andere vrouwen, vrouwen met een gezond gewicht die zich desondanks weleens onzeker voelen onder al die druk op het uiterlijk. Meisjes die graag mooi gevonden willen worden. Moeders die quinoa met gojibessen eten bij de lunch. Waarom, vraagt mijn dochter van 5 dan, eet je geen boterham mama? Omdat sla ook gezond is, zeg ik dan. Maar ik vraag me stilletjes af welke signalen ik haar geef. Ik hou van mijn lijf, maar de liefde is niet onvoorwaardelijk. Ik ken mijn bmi (20,4) en hou 'm angstvallig in de gaten. Zeker nu ik de 40 nader – het lijkt onderhand wel het nieuwe 60. Pas maar op, waarschuwde een vriendin annex diëtiste me laatst: vanaf 40 gaat je metabolisme een standje lager. Begin op tijd met conserveren wat je hebt, tipte een andere, tien jaar oudere vriendin. Natuurlijk voel ik bij al die ongevraagde adviezen weerstand. Wat moet ik doen, mezelf inblikken? Maar mijn onzekere ik is niet zo stoer. Die kijkt soms in de spiegel en vraagt zich angstig af wat die lijntjes daar doen, en waarom mijn favoriete jeans ineens te strak lijkt. Het is niet de blik van anderen, het is mijn eigen blik. Het lijkt wel of ik word geconditioneerd om zo streng te kijken, naar mezelf en naar anderen. En ik geloof dat ik lang niet de enige ben. Het schoonheidsideaal lijkt niet alleen perfecter geworden, maar ook een stuk dwingender.

Het lijkt of vrouwen steeds harder worden beoordeeld en bekritiseerd in de media. Zeker als vrouwen een bepaalde leeftijd hebben bereikt (ook wel: de *unfuckable age*). Patricia Paay hoeft maar een minuut bij *DWDD* te zitten of Twitter staat vol met scheldwoorden als #oma en #fossiel. Jong en slank zijn, dat zijn prestaties: de lingerie show van Victoria Secret werd ook door serieuze kranten verslagen, de dijenkloof van model Cara Delevingne heeft een eigen twitteraccount (@carasthighgap) en ondanks pogingen het

te verbieden, is #thinspiration nog steeds een geliefd onderwerp op Instagram: foto's van meisjes waarop je hun botten kunt tellen.

Ook vrouwen die in de politiek, de wetenschap of anderszins maatschappelijk actief zijn, worden bekritiseerd op hun uiterlijk. Hoogleraar Beatrice de Graaf kan geen zinnig woord bij datzelfde *DWDD* uitbrengen of mannen twitteren hoe opgewonden ze worden van haar bril (en Volkskrantjournalist Bert Wagendorp vraagt zich hardop af of meneer De Graaf haar niet heel soms met pannelappen om de oren wil gooien, omdat ze zo slim is). Nieuwslezers Dionne Stax kan geen uitzending presenteren zonder te horen hoe lekker ze eruitziet. Hillary Clintons uiterlijk is al onderwerp van debat sinds ze in 1992 met een fluwelen diadeem bij het actualiteitenprogramma *60 Minutes* op de tv verscheen en Angela Merkel heeft na alle kritiek op haar wallen maar een visagiste aangenomen.

De boodschap aan vrouwen is duidelijk: het gaat niet om wat ze zeggen of doen, het gaat om hoe ze eruitzien. Ik ben er zelf ook debet aan – als ik een Angelina Jolie of Charlize Theron interview, vraag ik ze toch hoe belangrijk uiterlijk voor hen is en hoe ze het vinden ouder te worden. Ik vraag dat, omdat ik het me intrigeert hoe ze zich staande houden onder die druk, maar ook omdat ik voel dat dat van mij wordt verwacht. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat niet alleen mannen, ook vrouwen zijn gefascineerd door het uiterlijk van celebrity's. En het commentaar op rimpels en lijf komt niet (alleen) van mannen, maar van vrouwen. Vrouwen lijken elkaars grootste critici, zei ook laatst Madonna in een interview.

Gelukkig zijn er tegenbewegingen. Er zijn de opgespoten billen van Kim Kardashian. Er is de Amerikaanse comédienne Amy Schumer die een Emmy won met haar serie *Inside Amy Schumer*, waarin ze de druk die op vrouwen rust op de hak neemt. Je hebt *Girls* van Lena Dunham, waarin Hannah met haar *chubby* lijf 'gewoon' seks heeft en vriendjes, net als meisjes die niet *chubby* zijn. Er zijn ook expliciter reacties: blogger Essena O'Neill, die miljoenen

volgers op Instagram kreeg met foto's van *tits* en *ass*, ging verder. Van de ene op de andere dag stopte ze en begon in plaats daarvan een website waarin ze de werkelijkheid onthult achter de foto's: haar onzekerheid, de depressieve gevoelens en angst om niet mee te tellen als ze niet sexy en mooi is.

In Frankrijk is in december 2015 een wet aangenomen die modehuizen verplicht alleen modellen aan te nemen met een doktersverklaring over hun gezonde lichaamsgewicht. Enkele modemerken gebruiken weer 'echte vrouwen' voor hun advertenties in plaats van modellen. &Other Stories deed dat laatst in een lingeriecampagne; ook plus-sizemodellen als Ashley Graham en Candice Huffine maken een opmars.

Niettemin, met maat 38 ben je tegenwoordig een plussize-model en veel designers maken hun kleding niet eens groter dan maat 40. En Amy Schumer is dan wel reuze grappig, maar ze zat laatst nog in een tv-show in tranen te vertellen hoe laag haar zelfbeeld was. En als ik naar *Girls* kijk, zie ik toch vooral een volslank meisje. Misschien ben ik overgeconditioneerd, maar uitersten lijken mij nou juist niet het goede antwoord op een extreme schoonheidsnorm. Curvy Barbie evenmin. Zet een Curvy Barbie tegenover een hyperslanke Barbie en Curvy Barbie is vooral dat: *curvy*. Ook wel: *f-a-t*, zoals een van de testkinderen het bij Mattel uitspelde, omdat ze de gevoelens van Curvy Barbie niet wilde kwetsen.

Hoe gaan meisjes daarmee spelen? Die maken van Curvy Barbie vast een soort Adele. En dan zal een Ken Lagerfeld iets lulligs over haar gewicht zeggen. En dan wordt ze vast geïnterviewd door een barbie met een bmi van 16 die haar zou vragen hoe het voelt dik te zijn.

Ik kan alleen maar hopen dat mijn dochter over een paar jaar haar Adele dan lachend laat antwoorden met een wedervraag: Hoe voelt het zo geobsedeerd bezig te zijn met gewicht – van jezelf en dat van een vrouw die niet alleen bloedmooi is, maar ook uiterst succesvol is. ←

**Zet een Curvy
Barbie tegen-
over een
hyperslanke
Barbie en Curvy
Barbie is
vooral dat:
curvy**